

Dosarul nr. 3r-250/2022
2-20120634-01-3r-01082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. L. Holevițcaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici,)

DECIZIE

17 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Iurie Bejenaru
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Raisa Svecla și avocatul Mihai Țurcanu,
în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată
depusă de Raisa Svecla împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la
anularea actului administrativ individual defavorabil,
împotriva încheierii din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
declarat inadmisibil apelul depus de Raisa Svecla, reprezentată de avocatul Mihai
Țurcanu împotriva hotărârii din 10 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul
Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 28 septembrie 2020, Svecla Raisa a depus o cerere de chemare în judecată
în procedura contenciosului administrativ împotriva Autorității Naționale de
Integritate privind anularea actului de constatare nr.193/17 din 07 septembrie 2020.

Prin hotărârea din 10 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani,
acțiunea depusă de Raisa Svecla, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 11 martie 2022, avocatul
Mihai Țurcanu, acționând în interesele Raisei Svecla, a depus apel nemotivat,
solicitând casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi decizii prin care
acțiunea să fie admisă integral.

Prin încheierea din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat
inadmisibil apelul depus de avocatul Mihai Țurcanu, în interesele apelantei Raisa
Svecla, împotriva hotărârii din 10 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani, din motiv că apelul a fost depus de o persoană neîmpuțernicită.

La 11 iulie 2022, Svecla Raisa și avocatul Mihai Țurcanu au depus cerere de
recurs împotriva încheierii din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând
admiterea cererii de recurs cu casarea încheierii contestate și remiterea cauzei spre
rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată și ilegală, deoarece instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia aplicată și anume prevederile art.235 din Codul administrativ.

Invocă că, în cazul în care instanța de apel a depistat lipsa împuternicirilor acordate de Raisa Svecla, urma să o informeze pentru a le prezenta, sau trebuia să i se acorde un termen pentru a înlătura neajunsurile, în conformitate cu prevederile art. 235 din Codul administrativ, fapt ce nu s-a realizat în speță, iar aceasta în opinia lor, constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil, dreptul de a cunoaște despre existența actelor emise de instanța de judecată. Or, conform art.235 din Codul administrativ, dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute la art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(1), judecătorul stabilește apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă apelantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea de apel se consideră depusă la data inițială.

Mai susține că, soluția dispusă de instanța de apel este eronată, deoarece declararea cererii de apel ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită poate avea loc atunci când apelul este depus de o persoană care nu este parte la proces.

La caz, avocatul Mihai Țurcanu a dispus de împuterniciri de ai reprezenta interesele lui Raisa Svecla în instanța de fond, iar împuternicirile acordate de Raisa Svecla avocatului Mihai Țurcanu de a ataca hotărârea judecătorească existau la momentul depunerii cererii de apel, doar că avocatul Mihai Țurcanu nu le-a prezentat instanței de apel, lucru care putea fi remediat prin soluția prevăzută la art. 235 din Codul administrativ.

Astfel, consideră că, instanța de apel urma să aprecieze admisibilitatea cererii de apel doar după depunerea cererii de apel motivate, deoarece declararea apelului inadmisibil la o etapă prematură – încalcă dreptul apelantei Raisa Svecla la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO.

În conformitate art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 23 iunie 2022 (f.d.102/103), și expediată participanților la proces prin intermediul poștei electronice la data de 27 iunie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.104). Astfel, recursul depus de Svecla Raisa și avocatul Mihai Țurcanu la 11 iulie 2022, este în termen.

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

La 02 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare în adresa Autorității Naționale de Integritate copia recursului depus de Raisa Svecla și avocatul Mihai Țurcanu, împotriva încheierii din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău. (f.d.126)

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Raisa Svecla și avocatul Mihai Țurcanu, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele motive.

Conform art. 243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din materialele cauzei rezultă că, hotărârea din 10 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Svecla Raisa, a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d.174)

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 11 martie 2022, avocatul Mihai Țurcanu, în interesele apelantei Raisa Svecla, a depus apel nemotivat, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă integral. (f.d. 80-81)

Prin încheierea din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul depus de avocatul Mihai Țurcanu, în interesele apelantei Raisa Svecla, împotriva hotărârii din 10 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelul a fost depus de o persoană neîmpuțernicită. (f.d.208-210)

Prin prisma art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curților de apel.

Conform prevederilor art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. c) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul este depus de o persoană neîmputernicită.

Cu referire la cererea de apel nemotivată depusă de avocatul Mihai Țurcanu, în interesele apelantei Raisa Svecla la 11 martie 2022, instanța de recurs notează următoarele.

Conform art. 75 alin. (1) Codul de procedura civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Cu titlu principal, conform art. 75 alin. (4) din Codul de procedura civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale, sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Articolul 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, prevede că împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Conform art. 60 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

La caz, apelul nemotivat împotriva hotărârii din 10 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost semnat și depus de către avocatul Mihai Țurcanu, în interesele lui Raisa Svecla, în temeiul mandatului avocațial seria MA nr. 1436422 din 09 iunie 2020. (f.d. 70 verso).

Conform pct. 6 alin. (2) lit. a), a¹), b) și pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, în redacția Hotărârii nr.931 din 12 noiembrie 2014, formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: pe verso se inserează împuternicirile avocatului; numele și prenumele clientului; semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art.81 din Codul de procedură civilă, urmează a fi consemnate pe verso-ul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege.

Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul “Conform procurii anexate” și va semna verso-ul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.

Pe verso-ul mandatului avocatului Mihai Țurcanu seria MA nr. 1436422 din 09 iunie 2020, se atestă doar semnătura Raisei Svecla, însă nu este indicată împuternicirea de a ataca hotărârea judecătorească, doar drepturile prevăzute de art. 81 din Codul de procedură civilă.

În condițiile enunțate, instanța de recurs relevă că avocatul Mihai Țurcanu nu era în drept să depună apel în interesele Raisei Svecla împotriva hotărârii din 10 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece avocatul nu dispune de împuterniciri de a contesta actele judecătorești. Or, dreptul de a ataca hotărârea judecătorească urmează a fi prevăzut expres într-o procură sau în mandatul avocatului sub sancțiunea nulității.

Prin urmare, apelul depus de avocatul Mihai Țurcanu în interesele apelantei Raisa Svecla la 11 martie 2022, a fost depus de către o persoană neîmputernicită și instanța de apel întemeiat la declarat inadmisibil.

Curtea Constituțională în hotărârea nr. 3 din 10 februarie 2011 a constatat că în garantarea dreptului fiecărei persoane la apărare și la asistență juridică calificată, statul promovează politicile care asigură această garanție, instituind pârgھیile prin care asistența juridică calificată în instanțele judecătorești să fie asigurată de către avocați.

Instituirea restricțiilor asupra reprezentării judiciare nu contravine normelor constituționale și celor internaționale, precum și regulilor generale ale unei societăți democratice.

Argumentul avocatului Mihai Țurcanu că dispune de împuterniciri din partea Raisei Svecla pentru a o reprezenta în cadrul instanței de judecată și dreptul de a ataca hotărârea judecătorească, doar că, pe moment nu a putut să justifice acest fapt, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat și pur declarativ.

Or, la materialele cauzei la momentul depunerii apelului nemotivat se regăsea numai mandatul avocațional seria MA nr. 1436422 din 09 iunie 2020, pe verso-ul căruia se atestă doar semnătura Raisei Svecla, însă nu este indicată împuternicirea de a ataca hotărârea judecătorească, doar drepturile prevăzute de art. 81 din Codul de procedură civilă. (f.d.70 verso)

La fel, ca neîntemeiat instanța de recurs respinge și argumentul recurenților că instanța de apel, în cazul în care a depistat lipsa împuternicirilor acordate de apelanta Raisa Svecla avocatului Mihai Țurcanu, urma să le notifice în acest sens cu acordarea unui termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Or, conform art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Astfel, Raisa Svecla și reprezentantul acesteia, fiind conștienții că la materialele cauzei lipsește dovada împuternicirilor acordate avocatului, urmau să se

conformeze prevederilor legale și să depună cererea de apel semnată personal de apelantă, sau să anexeze actul care atestă împuternicirile acordate avocatului Mihai Țurcanu.

Mai mult, avocatul Mihai Țurcanu este o persoană abilitată și calificată, conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi, acțiuni însă omise că către acesta. Or, ultimii nu au depus diligența necesară întru prezentarea dovezii acordării împuternicirilor avocatului Mihai Țurcanu de a ataca hotărârea judecătorească.

Aici, Colegiul menționează că împuternicirile de reprezentare în instanța de judecată urmează a fi înserate într-un act ce ar confirma acordarea reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, inclusiv de a contesta actul de dispoziție emis de instanța de judecată.

Nu poate fi reținute argumentele recurenților invocat în cererea de recurs precum că avocatul Mihai Țurcanu dispunea de împuterniciri de a acționa în interesele apelantei Raisa Svecla și de a ataca hotărârea judecătorească, în baza mandatului avocațional seria MA nr.1436448 din 24 septembrie 2020 (f.d.123), eliberat în temeiul contractului de asistență juridică nr.022 din 24 septembrie 2020 (f.d.121/121), deoarece împuternicirile de rigoare nu au fost anexate la cererea de apel nemotivată, respectiv instanța de apel a examinat cererea de apel în baza probelor anexate la lucrările dosarului. Or, împuternicirile anexate la cererea de recurs, nu pot servi temei de anulare a încheierii din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care la acel moment nu se regăseau la materialele cauzei.

La acest capitol se menționează că în conformitate cu dispozițiile art.47 alin.(3) din Codul administrativ, culpa unui reprezentatului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Totodată, instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul recurenților precum că, prin declararea inadmisibilă a cererii de apel li se îngrădește dreptul de acces la justiție, Or, recurenții nu au dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile când personal nu și-au realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

În circumstanțele descrise instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind declararea inadmisibilă a cererii de apel depuse de avocatul Mihai Țurcanu, în interesele apelantei Raisa Svecla, împotriva hotărârii din 10 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de către recurenții nu sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) și alin.(2) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Raisa Svecla și avocatul Mihai Țurcanu.

Se menține încheierea din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza de contencios administrativ, inițiată la cererea de chemare în judecată depusă de Raisa Svecla împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Iurie Bejenaru

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu